

gatih vinogradov so Gračani, pa tudi razni bogati Nemci iz obmejnih nemškoavstrijskih trgov. Glede vina so ti avstrijski podaniki, ki imajo vinograde pri nas, veliko na boljšem, nego mi. Tem se nudi nešteto prilik, da po raznih ovinkih izvozijo svoj bogati vinski pridelek v N. Avstrijo in ga tamkaj prodajo za drag denar. Radi bogatega izkupička za slovensko vino v N. Avstriji lahko ti nemški posestniki veliko bolje obdelujejo svoje vinograde, pa tudi dražje plačujejo svoje delavce, kot mi. Glede dobre prodaje vina so Avstrijci, ki imajo vinograde pri nas, v vsakem oziru na boljšem nego naši ljudje, ki to razliko vidijo in se opravičeno hudejejo nad vlado, ki noče kazati niti najmanjšega zanimanja za obmejno vinogradništvo.

Tudi v drugem oziru so Avstrijci na boljšem.

Kakor znano, imamo ob meji upeljan takozvani dvomejaški sistem, ki se raztega na daljavo 10 km obojestransko. Ravno ta način medsebojnega prometa nudi ugodnosti ter dobiček samo Avstrijcem, a ne nam. Avstrijci lahko prihajajo čisto neovirano k nam z nahrbtniki, ki so lahko poljubno obsejni, in nosijo od nas razne življenske potreščine, kot: moko, mast, meso itd. in sicer po 5 kg dnevno za eno osebo. Ravno živeža se pridela v obmejnih krajih veliko premalo in še to kar je, pokupijo Avstrijci ter zanosijo v nahrbtnikih preko meje. Glede prehrane so vsi kraji ob severni meji pasivni (premalo se pridela), ako torej iznašajo Avstrijci še to malo živeža, kar se ga pridela, povzročajo na ta način vedno večjo draginjo.

Edina dobrota, ki jo nam nudi obmejni promet, so nemško avstrijski mlini, kamor vozijo in nosijo obmejni Slovenci svoje žito, ker sicer bi morali voziti predaleč. Pa tudi od te ugodnosti imajo velik dobiček nemškoavstrijski mlinarji, ker moramo mi Slovenci pošteno plačati, da nam mejejo in sicer plačamo en del v naturi, drugega pa v našem denarju in to po višini, kakor jo določijo Avstrijci.

Iz Avstrije bi se izplačalo k nam uvažati edino: sladkor, petrolej, sol, užigalice in cigaretni papir, a to je prepovedano. Vse drugo blago se za nas Slovence v sedanjih razmerah ne izplača prinašati iz Avstrije, ker ga dobimo na domačih tleh ceneje.

Iz ravnokar navedenega pač lahko vidi vsakdo, da so pritožbe obmejnega slovenskega ljudstva upravičene. Res narodno zavedno obmejno ljudstvo najbolj peče dejstvo, ker imajo od obmejnega prometa dobiček pri kratkovidnosti beograjskih mogotcev samo Avstrijci.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V petek je bilo jesensko zasedanje narodne skupščine in volitev skupščinskega predsedstva. Izvoljeni so bili s pomočjo Nemcev in Turkov iz južne Srbije radikalski kandidati in sicer isti kot pri prejšnjem zasedanju. Poskus Draškovičevih demokratov za združen nastop opozicije proti vladi se je razbil in izjavil vsled odklonilnega stališča srbskih zemljoradnikov in vsled neiskrenosti Pribečičevih demokratov, ki so hoteli opozicijo samo izkoristiti, da se potem, ko bi vlada padla, lahko zopet zvežejo z radikali.

Kakor hitro je bilo izvoljeno predsedništvo narodne skupščine, so se začele zadnje priprave za svečanosti — za krst prestolonaslednika in za poroko prince Pavla z grško princeso Oigo. Prestolonaslednik je bil v nedeljo krščen na ime Peter. Krstu je pozno v noč sledilo slavlje na dvoru, po mestu je bila pa bakljada. Povodom svečanosti je bilo objavljeno veliko povišanje častnikov. Dobili smo 75 novih generalov. Razglašeno je bilo tudi pomiloščenje za vojaške krivce, ki je pa razočaralo, ker obsega samo manjše prestopke in kršitve vojnega zakona ter proti pričakovanju ne oprošča nobenega obsojenca iz solunskega procesa, ki je iz političnih razlogov izvrstne srbske oficirje brez pravih dokazov vrgel v dolgoletno ječo. Za udeležbo pri slovesnosti je določil vsak poslanski klub nekaj svoj članov in vsi so dobili tudi povabila, samo par bosanskih poslancev ne, kar je izvalo veliko ogorčenje v Jugoslov. muslimanskem klubu.

Vlada namerava po sestavi finančnega odbora narodno skupščino za dalje časa odgoditi, da bi lahko brez njenega nadzorstva rešila nekaj vprašanj, zlasti pa dokončala pogajanja glede Reke z Italijo. Opozicija bo odgoditvi parlamenta in samovoljnemu vladnemu delu odločno nasprotovala.

VOLITVE V AVSTRIJI.

Volitve v državni zbor (Nationalrat) in v deželne zbore pretečeno nedeljo so po svojem izidu ostro obsodile velenemško in monarhistično stremljenje. Pridobili so krščanski socialci, ker so na vladi dokazali, da imajo smisel za uspešno državno gospodarstvo v najtežjih časih, socialisti so obdržali vse svoje postojanke in še pridobili, propadli so pa velenemci ter razne male monarhistične skupine in tudi Bauernbund beleži velike neuspehe. Državni zbor bo šel sedaj 165 (prej 183) poslancev in od teh bo krščanskih socialcev 82, socialistov 67, velenemcev in kmetijcev, ki so imeli poprej 28, sedaj komaj kakih 15. Slovenci v državnem zboru ne bodo imeli zastopnika, pač pa dva o koroškem deželnem zboru in sicer župnika Poljanca iz Skocijana in zdravnika dr. Petka iz Velikoveca, ki sta oba znana kot odlična narodna delavca. Na Dunaju imajo od 120 poslancev socialisti 78, krščanski socialci 41, židovska zveza pa 1 poslanca. Velenemci in monarhisti so popolnoma propadli, če so tudi skušali priti na površje pod raznimi imeni.

FASISTOVSKA ITALIJA.

Je zopet zakrivila v imenu svoje »dvalisočetne kulture« nov zločin nad našim življenjem. »Goriška Straža« je izšla v žalni obliki. Prinesla je odlok videmskega prefekta, po katerem morajo biti vsi članki prevedeni obenem v laščino. Zgodilo se je nečuvno nasilje, da slovenski list ne bo smel izhajati več izključno v slovenskem jeziku: poleg blagodnečnega materinskega jezika se bo morala odslej bliščati tudi laščina, dokler se lepega dne ne bode zahotelo gospodu prefektu, prepovedati še zadnji ostanek slovenščine v javnosti. To nekulturno dejanje je izvršila fašistovska Italija v trenutku, ko se smeje tiskati listi narodnih manjšin skoro po vseh državah predvojne Evrope. Spricho tega barbarizma se moramo vprašati: Kje je še kaka nadnarodna moč v Evropi, da bi preprečila tako strašno nasilje? Kaj so storili goriški Slovenci, ta majhna manjšina, veliki in »plemeniti« kraljevini Italiji, da se maščuje nad njimi s tako ogabnimi, da ne rečemo naravnost zavratnimi sredstvi? Radi nasilja nad našim narodom je treba Italijo obtožiti pred Društvom narodov in tudi naša vlada bi morala v to svrhu podvzeti primerne korake.

NOTRANJI BOJI V NEMČIJI.

V nedeljo so poreski veleindustrijaši v Aachenu proglasili samostojno poresko republiko v spekulativni nameri in nadi, da se bo dalo s Francijo dobro izhajati. V Aachenu se je sestavila tudi neka vlada, ki pošilja sedaj v druga mesta svoje proglase ter pripravlja celo oborožene pohode. Francozi jo podpirajo ter so izjavili, da jo bodo branili. Delavske organizacije napovedujejo štrajke. — Tudi med Bavarsko in Berlinom so zveze prekinjene. Da se reši spor države z Bavarsko, je državna vlada predlagala naj se predloži državnemu zboru v razsodbo. Bavarska vlada je ta predlog odklonila ter je danes jutraj dala vse čete državne brame, ki se nahajajo na Bavarskem znova zapriseči in sicer se glasi prisega ne več na Nemčijo, temveč na Bavarsko. Spor je s tem silno poostren. Govori se, da namerava državna vlada odpoklicati vse čete državne brame iz Bavarske, zdi se pa, da je sedaj po izvršeni prisegi to že prepozno. Sklenjeno je bilo, da se za sredo ali petek skliče državni zbor k izrednemu zasedanju, da razpravlja o sporu z Bavarsko. Seje se bodo udeležili vsi ministrski predsedniki posameznih dežel, izvemši bavarskega, ki je že sporočil, da ne pride.

Iz delovanja naših poslancev.

Ruše. V nedeljo, 21. t. m. se je vršil pri nas dobro obiskan shod SKZ. Naš poslanec g. Falež je poročal o svojem delovanju in o zakonih, kateri so se v narodni skupščini sprejeli. Poslanec Vlad. Pušenjak je razpravljao o gospodarskih vprašanjih, ter pojasnjeval vzroke, ki so poslabšali gospodarski položaj naše države in povzročili zvišanje davkov, govoril o borbi Jugoslov. kluba za doseg avtonomije in navduševal k vztrajnosti. Zborovalci so pazljivo in z zanimanjem sledili izvajanjem obeh govorikov in izrekli na predlog predsednika zborovanja g. Bečele zaupnico Jugoslov. klubu. V resoluciji, ki se je soglasno sprejela, so protestirali proti neznosnim bremenom, katere povzroča povišanje davkov in taks, novi vojaški zakon in kuluk ter proti vsakemu ukinjenju naših prosvetnih zavodov. Zastopnik Jugoslov. strokovne zveze g. Lajh je pozival delavstvo k organizaciji in javil, da se v kratkem vrši delavski shod v Rušah. Ta shod je zopet pokazal, da napredujemo, osobito izkazuje napredek naša mladina. Naša želja je, da se prirede pri nas večkrat politična in poučna zborovanja.

V Čadramu je Slov. ljudska stranka, oziroma KZ v nedeljo, dne 21. oktobra priredila politično zborovanje. Shod se je vršil v Orlovskem domu ter je bil dobro obiskan. Otvoril in vodil ga je gospod Rančigaj. Poslanec dr. Hohnjec je zborovalcem pojasnjeval najbolj pereča vprašanja zunanje in notranje politike. Postavil je v pravo luč vse tiste stranke in tiste politike, ki so kot stvoritelji centralizma krivi sedanjih težkih razmer v državi in zlasti med Slovenci, pa bi radi odgovornost odvalili na našo stranko. Vse laži naših nasprotnikov ne morajo omajati zaupanja slovenskega ljudstva v našo stranko in njene voditelje. To dokazujejo številni shodi naše stranke in tudi shod v Čadramu. Enoglasno so bile sprejete naslednje resolucije: 1. odobravanje in popolno zaupanje politiki in delu poslancev SLS. 2. Protest zoper upeljavo kuluka v Sloveniji; 3. zahteva po jesenskih počitnicah na ljudskih šolah po deželi; 4. Protest zoper ukinjenje bogoslovne in medicinske fakultete na slovenskem vsučilišču v Ljubljani.

V St. Petru na Medvedovem selu smo imeli dne 21. t. m. zelo lepo uspešni shod SLS. Poročal je poslanec Vrečko o delovanju Jugoslovanskega kluba. Govoril je tudi okrajni tajnik Deželak. Soglasno so bile sprejete resolucije: proti ukinitvi katoliške bogoslovne in medicinske fakultete ter proti uvedbi kuluka v Sloveniji. — Jugoslovanskemu klubu pa je bilo izrečeno popolno zaupanje.

Tedenske novice.

Vabilo na občni zbor Jugoslovanske kmetijske zveze, ki se vrši dne 5. novembra ob 3. uri popoldne (na dan zborovanja zaupnikov SLS) v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Načelnikovo poročilo (Brodar). 2. Tajnikovo poročilo (Krajnc). 3. Volitev načelstva. 4. Zadrugištvo (dr. Basaj). 5. Slučajnosti. — Ivan Brodar, t. č. predsednik.

Našega poslanca Gezo Šiftarja iz Prekmurja so hoteli pristaši srbske radikalne stranke pridobiti za Pašičevo stranko. Nagovarjali so ga, da naj izstopi iz Slovenske ljudske stranke in Jugoslovanskega kluba in naj prestopi k radikalom. Obljubili so mu za to denar in ministrski sedež. Pritiskali so nanj in mu grozili tako, da je mož bil res nekaj časa izven sebe. A ostal je zvest naši stranki. Ljudstvo v Prekmurju je bilo, ko je slišalo, da hočejo srbski radikali Šiftarja kupiti, silno razburjeno. Narod nikjer ne mara ljudi Pašičeve stranke, ki je spravila Slovence v nesrečo. Srbska radikalna vlada nam je povišala davke, nam vsiljuje kuluk, okovala nas je s pomočjo samostojnežev v pogubonosni centralizem. Ves denar vleče iz Slovenije v Beograd, a nazaj ne dobimo nič. Pašič si je sedaj najel v Sloveniji ljudi, ki so željni izdajalskih bankovcev. Poslal jih je na vse strani, kot svoje apostole, da bi vlovili Slovence v srbsko stranko. Slovenci, bodite pazljivi!

Čegav je denar, s katerim podkupujejo Pašičevi srbski agenti nekatere lahkoverne Slovence? Naš krvavo zaslužen denar je. V take svrhe ga uporabljajo. Na tisoče in tisoče ljudi strada, z obupom zre v bodočnost. Zima je pred durmi. Gladnim in bednim vlada ne da pomoči, a za politične lopovščine pa siplje milijone. Mi Slovenci kličimo vsak dan glasneje: Dajte nam naš denar v našo upravo! Vi radikali ga mečete za podkupovanje, mi ga hočemo dati celemu narodu za njegove potrebe. Avtonomija, gospodarsko-finačna ločitev od Beograd je edina naša rešitev.

Zadrugišno-socijalni tečaji. V zadnji številki »Slov. Gospodarja« se nam je glede zadrugišno-socijalnih tečajev v Prevaljah in Marenbergu vrnila pomota, ki se mora popraviti tako: Ponedeljek, 10. decembra ob pol 9. uri dopoldne: Prevalje, v dvorani kat. izobraževalnega društva za sodni okraj Prevalje, (ne Marenberg, kakor je stalo to zadnjič!). — Torek, 11. decembra ob pol 9. uri dopoldne: v Marenbergu v gostilni Brudermann za sodni okraj Marenberg.

Dve žalostni vesti. Smrtno nevarno sta obolela g. ljutomerski dekan Ozmeč in kaplan iz Vidma ob Savi Škore. Oba gospoda se priporočata sobratom, prijateljem in vernikom v molitev.

Mariborske novice. Po mariborski okolici je po večini že končana trgatve. Nabrali so skoro vsi vinogradniki polovico manj nego lani, a kapljica je za polovico boljše od lanske. Povprek je vseboval mošt po mariborski okolici 20 stopinj sladkorja. Mariborska Orjuna je hvala Bogu v razpadu. Predsednik te naše Orjune in glavni urednik »Tabora«, na 14 dni zapora obsojeni Jaka Rehar se je te dni skregal z dr. Zerjavom. Dr. Zerjav sam izjavlja v ljubljanskem »Jutru«, da se trpeli demokratije pretepača Reharja le milostnim potom pri »Taboru«, a sedaj ga bodo napadili. Rehar bo šel gotovo med radikale, ker se zbira ves mariborski demokratični gnoj. Mariborski radikali so se osmešili pred celotno javnostjo, ker so hoteli kupiti našega prekmurskega poslanca Šiftarja, a jim je kupčija grdo spodletela. Po mariborski okolici je nastopilo jesensko deževje, ki nam oznanja praznik Vseh svetnikov. Radi hladnih dni so tudi splavarji omejili svoj promet po Dravi.

Zagonetka. Iz Selnice ob Dravi nam poročajo: Posestnica v Črešnjevcu je prodala mesarju Traberju v Selnici prašiča. Ta prodaja je sicer nekaj vsakdanjega, a čudno je to, da je žena dobila pri izplačilu en stodinarski bankovec premalo. Ljudje se čudijo, kako se je to zgodilo, ker sta štela doma mesar ter mesarica denar in sicer tako glasno, da jo je slišala hišna gospodinja tja gor v kuhinjo in je svota odgovarjala kupu. Ljudje so tihega in glasnega mnjenja, da je mogoče ta bankovec požrla zemlja — — —

Blagoslovitev novih zvonov se vrši pri Sv. Križu nad Mariborom v nedeljo, dne 28. oktobra. Sosedje in prijatelji na noge.

Blagoslovitev novih zvonov v Ojstrici nad Dravogradom. Podružnica sv. Duha je imela tri zvone. Srednjega je pobrala vojska, mali iz leta 1618 in veliki iz leta 1638 sta zaradi svoje starosti ostala. Da se izpolni vrzel med ostalima zvonoma, smo naročili pri zvonarni Bühl v Mariboru dva nova zvona, ki sta v torek, dne 9. oktobra prispela v Dravograd, odkoder smo ju 10. oktobra pripeljali k župnijski cerkvi na Ojstrico. V nedeljo, dne 14. oktobra se je vršila slavnost blagoslovitve, kater se je udeležilo vkljub slabemu vremenu mnogo ljudi. Po prvi sv. maši, katero je daroval domači gospod župnik U. Hafner v farni cerkvi, sta se nova zvona v slovesnem sprevodu med pokanjem topičev in sviranjem godbe prepeljala k podružnici, ki je bila lepo okrašena. Na to ju je blagoslovil č. g. Jos. Rozman, ki je imel tudi lepo pridigo in je daroval slovesno sveto mašo. Ni trajalo dolgo, in nova zvona sta se oglasila iz stolpa v največje veselje vseh faranov, ki so s svojo darežljivostjo omogočili to slavnost. Manjši zvon je kupil Matevž Pešl, p. d. Žižpat na Kozjem vrhu, večjega pa vsi župljani skupaj. Vsem bodi izrečena najlepša zahvala, posebno še cerkvenim ključarjem Janezu Božiču in Antonu Plimonu. Omenjeno še bodi, da so to prvi novi zvonovi v Mežiški dolini.

Tipotapski žganjetoč v St. Janžu na Dravskem polju. Vsak treznomisleč človek, ki ima količkaj ljubezni do svojega naroda in zmisla za dobro stvar, mora priznati, da je preobilo pijančevanje zlasti pa žganjpitje največja nesreča za ljudi. A kljub temu se najdejo pri nas ljudje, ki na tihotapski način prodajajo »šnops« ter tako zastrupljajo naše ljudstvo. Tak junak je tudi trgovec Ravnik, največji nemškutar, kar jih je kedaj videl St. Janž. Na tihem, brez dovoljenja toči »šnops« in pivo v svoji trgovini in pri tem svojem nedovoljenem poslu uganja naravnost nesramno politiko. Svojo politično barvo spreminja kot kameleon, on je vse, kar kdo hoče, kakor jud, v resnici pa je vedno nemškutar, kar je raz-

vidno iz sledečih dejstev. Najprej si je kupoval »Marburger Zeitung«, potem pa »Tabor«, sedaj pa, ko Nemci vlečejo s srbskimi radikali, pa si je naročil »Jutranje Novosti«. Pred volitvami se je nemškutar Ravnik delal pristaša SLS, če je prišel v doliko s kakšnim zavednim »klerikalcem«, če pa je govoril z Dobnikom, s sokolašem Jarcem ali kakim drugim samostojnežem, tedaj pa je bil Ravnik pripravljen za Samostojno smrt storiti, danes pa je radikal na zunan, a v sru je nemškutar, da mu ga ni para. Ob vsaki priliki hvali Schauerja in se poteguje zanj. Ravnik celo ve povedati, da je poslanec Schauer in edini Schauer odpravil carino na krompir in edini Schauer se v gospodarskem oziru poteguje za Slovence. Naravnost ogabno se zdi poštenemu človeku, če sliši tako lažljivo čevkanje. Ob vsaki priliki nemšku-tari naš dični Ravnik, s svojo ženo govori le nemški, če greš mimo njegovega stanovanja, ti doni na uho: »Bas, di . . .«. Sedaj, ko je davek povišan, laže Ravnik okoli, da sta Korošec in Vesenjaka tega kriva. S pozivnim lističem je letal k zloglasnemu učitelju Jarcu in njemu tožil, koliko mora plačati. Postala sta ob tej priliki sokolaš in nemškutar Ravnik zopet velika prijatelja, dasi ga je lani hotel Jarc preteptati radi nemškutarstva. Jarc si je mislil, dobro bo, sedaj bo pa Ravnik udaril po SLS, samo našutati ga je treba in Ravnik bo ljudi v svoji trgovini pri točenju žganja tako hujskal, da bodo vsi preklinjali Korošca in njegovo stranko. In res, Ravnik pridno hujskal! Da je pri šnopsu najlažje delati politiko in kmete farbati, to mi dobro vemo. V nedeljo med poznim opravičjem pridejo fantje nad »šnops« k Ravniku, Jarc se temu smeje kot »učitelj-vzgojitelj«, saj se pri Ravniku kuje bič za SLS, za Korošca, za domačega fajmoštra in kaplana itd., saj smo že Jarca samega videli med poznim sv. opravičjem stati za Zelovim hlevom ter uganjati neslane šale, trgati lepake itd. Sedaj pa je tovarna za javno mnenje v Ravnikovi trgovini, ali boljše »šnopsarni«. Skandal, da mu ga ni para, da imajo nemškutariji tako oblast pri nas, da lahko delajo in čevkajo, kar hočejo. Vprašamo pa: »Ali je okr. glavarstvu znano, kaka osebnost je nemškutar Ravnik tu v St. Janžu, da celo leto toči »šnops« in pivo brez dovoljenja in nesramno psuje vse, kar je slovenskega?!« Ako bi se morda mislilo, da navedena dejstva ne odgovarjajo resnici, naj se blagovoli vprašati pri tukajšnjih uradih! Ali financarji njč ne vidijo in ne slišijo, kaj se godi v tukajšnji trgovini. Oblasti, zganite se!

Novice iz Vurberga pod Mariborom. Kakor že malodane povsod po Sloveniji smo si tudi pri nas nabavili dva nova zvona iz mariborske livarne Bühl. Blagoslovitev novih zvonov smo praznovali nad vse slovesno. Novim zvonom sta kumovala oba cerkvena ključarja Janez Lužnik in Franc Domiter. Dne 13. t. m. so nam novi zvonovi zapeli mrtvaško pesem in sicer žalibog ravno hčerki cerkvenega ključarja Lužnika, ki se je še le komaj februarja t. l. poročila z našim uglednim pristašem Ivanom Ravšl. Kako je bila blagopokojna pri ljubljani, je pričal njen pogreb, katerega so vkljub slabemu vremenu se udeležile množice ljudstva. Ob grobu se je poslovil od rajne mlade žene domači g. župnik, pevci so ji zapeli v slovo na domu ter ob grobu ganljive žalostinke. Rajni Miciki želimo večni mir, žalujoci rodbini pa naše sožalje. Vinska trgatve je pri nas razun v graščini, končana. Mošta je malo, ker je največ grozdja uničila peronospora ter plesnoba; a pridelana kapljica je dobra, ker je jesensko sonce nadomestilo, kar je zamudilo radi deževja poletno. V naši fari so se začeli v zadnjem času oglašati pri raznih hišah neznani uzmo-viči, ki kradejo kokoši. Teh tatinskih nepoštenjakov še doslej ni bilo mogoče izslediti, a bodo že prišli v pest pravici.

Poroka. (Poročilo iz Gor. Polskave.) Pri nas se je poročil 22. t. m. g. Franc Kolar, posestnik in cerkveni ključar z ugledno kmetsko hčerko iz Vehovarjeve hiše. Bilo srečno! Ob priliki gostije je bilo darovanih za Dijaško večerjo 200 K.

Zanimivosti od Sv. Andraža v Slov. gor. Po dolgi in mučni bolezni je umrl blagi mladenič Leopold Kvar, star šele 23 let. Z velikim naporom je prišel ob roki svoje sestre prvi petek oktobra v cerkev k skupnemu sv. obhajilu. Vsem so bile oči slozne, ko smo gledali rajnega Leopolda, suhega in bledega kakor smrt, z globoko odprtimi očmi, le s težavo bližati se mizi Gospodovi, da se združi s presvetim Srcem Gospodovim v sv. obhajilu. Božje Srce bodi mu plačnik in dodeli njegovi duši večni mir. Našemu vrlemu možu Blažu Habjanič je pa neizprosna smrt pokosila majhno Lojziko in jo presadila iz te doline trpljenja v kraj večnega veselja. Najprosi pri Bogu za svoje žalostne starše. — Predzrna tatvina se je zgodila pri kmetu Grmu v Hvaletincih. V noči, ko so domači prešali, prišli so tolovaji z vozom in odpeljali, kar so kje našli. Celo noč so vršili svoj nepošten posel, še le proti jutru jih je pregнал domači fantek, ki je prišel polagat živini. Pokradli so vsakovrstno zrnje, moko, mast, meso itd. O tatovih pa še ni nobenega sledu. Kaj delajo orožniki? Toliko tatvin se vrši, in sicer velikih tatvin, o tatovih se pa nič ne zve. Ljudstvo je nemirno in nevoljno zaradi tega. — Tne dni smo dobili položnice za davek. To je bila nevolja in godrnjanje vseh povsod. Bodo nas li res čisto ogulili? Vse pomiluje ubogege kmetiča, le gospodje demokrati in samostojni pravijo, da se kmetiču še vedno predobro godi, naj le plačuje, saj ima. Ob volitvah bodo se pa zopet sladkali in govorili: Le mi demokrati in samostojni vam hočemo dobro, sedaj pa pravijo, davki morajo biti še večji. Ali spoznavate te gospode?

Dva detomora v Prekmurju. V Murskem Središču v Prekmurju je tne dni našla neka deklica truplo novorojenega deteta. Deklica je vprašala potem navzočo Elizabeto Horvat, o kateri je vedela, da je rodila nezakon-

skega otroka, če je morda umorjeno dete njeno. Ta pogovor med deklicama je slučajno slišal mimoidoči orožnik ter takoj začel izpraševati Elizabeto Horvat, ki mu je po dolgem obutavljanju priznala, da je v resnici rodila dete ter ga umorila, toda, dete, najdeno pri mlinu, ni od nje, ker je ona svojega zakopala. V resnici so našli na od nje označenem mestu v zemlji truplo deteta, razsekano na drobne koščke. Nečloveško mater so takoj zaprli. Orožništvo pa še išče drugo detemorilko, katere otroka so našli za mlinom.

Strokovna zveza državnih cestarjev za Slovenijo ima po sklepu načelstva v Celju svoj občni zbor v nedeljo, dne 4. novembra t. l. v Zidanem mostu v prostorih Mozer ob pol 9. uri dopoldne. Ta občni zbor bo dal smernice našemu bodočemu strokovnemu delovanju in bo velike važnosti za bodočnost naše zveze. Na občni zbor pride tudi poslanec Jugoslovanskega kluba. Skupine morajo poslati po poslovniku svoje zastopnike. Dostop imajo in so vabljeni vsi člani zveze. Lahko se udeležijo tudi neorganizirani, kateri so namenjeni vstopiti v SZDC. Skupine prejmejo navodila v okrožnicah pravočasno. Vsak udeleženc občenega zbora se mora po dopisnici prijaviti vsaj 4 dni pred na naslov: Strokovna zveza drž. cestarjev Celje, hotel Beli vol in s pripombo: ali naroči obed. Udeleženci naj pridejo s prvimi jutranjimi vlaki, odpeljejo pa se že popoldne. Vse stvarne predloge se mora 4 dni prej vpsaliti načelstvu.

Okrajni cestarji. Kakor smo že poročali, se je ustanovila Strokovna zveza cestarjev za Slovenijo, ki je edina zastopnica državnih in okrajnih cestarjev, z namenom, da izvojuje istim pravične delovne pogoje in možnost življenja. Da se omogoči pristop tudi tukajšnjim cestarjem, da bodo podočeni v delovanju organizacije, se vrši v pelek, dne 2. novembra ob 11. uri dopoldne strokovni sestanek cestarjev v dvorani kat. pomočniškega društva, Lekarniška ulica št. 6-I. nadstropje. (Bližu mestnega magistrata). Pridite vsi, ki se zavedate, kako nujno potrebna vam je vaša strokovna organizacija.

Trafikanti Slovenije. Poslali smo vsem tovarišem, ki so priglasili svoj vstop v Zvezo trafikantov, pristopnice. Vsak se naj potruži, da pridobi v svoji okolici toliko članov, koliko je prejel pristopnice. Le s sodelovanjem vseh nam bo mogoče ustreči velikim nalogam organizacije. Zeleti bi bilo, da se čim prej združi cela Slovenija v enotni organizaciji. Torej vsa pojasnila daje Pokrajninsko tajništvo Jug. strokovne zveze, Maribor, Wildenrainerjeva ulica 6.

Razlika med našim in samostojnim shodom. Iz Polja poročajo: »Kmet. list« št. 52 prinaša popolnoma lažnjiv dopis o shodu Slovenske ljudske stranke pri nas dne 30. septembra. V odgovor povemo samo to, da je bilo na našem krajevnem shodu v Polju petkrat toliko ljudi, kakor na samostojnem okrajnem shodu v Kozjem dne 21. oktobra, kjer je bilo baje celih 30 poslušalcev in še med temi dve tretjini somišljenikov Slov. ljudske stranke.

Žalostna usoda »prangerja« v Podsredi. Malokateri trg na Slov. Štajerskem je bil tako ponosen na svojega »prangerja« iz dobe srednjega veka, kot ravno trg Podsreda. »Slov. Gospodar« je prinesel opis tega spomenika in tudi boj sosednih Šentpeterčanov za posest tega kamna. Šentpeterani so namreč vedno zavidali Podsredčanom posest »prangerja«, češ, ravno na ta kamen je navezana čast tržanstva, katera pa baje bolj pristojna št. Petru nego Podsredi. Ze pred desetletji so Šentpeterčani po noči ukradli Podsredi »pranger« in ga prepeljali v št. Peter. Iz cele zadeve se je razvila dolgotrajna pravda, katere žrtev so bili Šentpeterčani. Sovraštvo med Podsredo in št. Petrom ni nehalo radi »prangerja« do danes ne. Podsredčani so namreč po oni tatvini svoj pranger priklenili k zemlji z železjem tako, da ga ni bilo mogoče po tihem in brez hrupa izmakniti. Sedaj nam je došlo poročilo iz Podsrede, da so v noči od 21. na 22. t. m. še doslej neodkriti Šentpeterani izruvali »pranger«, ga prevrnili ter razbili. Iz cele malenkostne zadeve se bo gotovo razvil zopet čisto nepotreben prepir radi neznantnega sramotilnega kamena, ki pa nima glede trške časti prav nobenega pomena. Glede posesti prangerja bi se Podsreda in št. Peter mirnim putem lahko sporazumela.

Strah v Ljubljani. Po Spodnji Šiški pri Ljubljani že nekaj dni straši skrivnostna oseba, oblečena v črno moško obleko, na licu pa nosi črno masko. Pojavi se zdaj tu, zdaj tam ter zopet popolnoma skrivnostno zgine. Vse poizvedovanje za čudnem neznanec je bilo doslej zastoj. On si pa dan za dnem izmišlja nove posebnosti, s katerimi straši ljudi. Tako je v nedeljo dobilo več ljudi pismo, v katerem se jih svari, da naj ne poskušajo zasledovati neznanca. Pismo je bilo podpisano s tremi križi. V pondeljek je pa neznanec povabil v pismo nekega pekovskega pomočnika, da naj pride zvečer na Ljubljansko polje k nekemu križu. Pomočnik je zelo korajžni fant, pa je sklenil, da pride na povabljeno mesto, kjer bo neznanemu strašilu že posvetil. Ob določen uri je res čakal pri križu z nabasanim samokresom v roki. V nekoliko minutah se je približal neznanec, zavil v temno haljo in z masko na licu. Ko je prišel v bližino, je pomočnik nameril samokres ter hotel ustreliti. Toda s samokresom, ki je poprej brez hibno deloval, se je zgodil nekaj čudež ter se ni dal izprožiti. Preplašen fant je sedaj ostal brez obrambe pred neznanecem. V tem trenutku pa se je pojavil za njegovim hrbtom, kakor da bi zrastle iz zemlje, še drug možakar, ravno tako oblečen in maskiran, kakor njegov drug in oba sta prišla pekovskega pomočnika, ki je bil že ves trd od strahu ter ga privezala na križ. Siromak je visel med nebom in zemljo kake četrte ure in slaba bi mu bila predla, da ga niso prišli iskati njegovi tovariši, ki so ga rešili. Po celi Ljubljani vlada radi tega silno veliko razburjenje.

Zahvala. Iskreno zahvalo izrekam del. zaupniku g. Vranjeku iz Griž in gospodu poslancu Gostinčarju. Pred štirimi leti sem bil odpuščen brez vzroka iz železniške službe, obračal sem se na vse stranke in organizacije, da mi pomorejo, da službo zopet dobim, pa vse zastoj. Nazadnje sem se obrnil na Krščansko delavsko zvezo. Del. zaupnik g. Vranjek mi je sestavil prošnjo na ministrstvo saobračaja, gospod poslanec Gostinčar pa je posredoval, da je bila prošnja v Beogradu ugodno rešena. Po zaslugi gospoda poslancu in g. Vranjeka sem rešen iz obupnega stanja v katerem sem se nahajal. Priporočam vsem tovarišem-železničarjem, delavcem in drugim trpinom, organizirajmo se v SLS in njenih organizacijah, ker le na ta način bomo kaj dosegli. Matije Plevnik, Velenje.

Po Slovenskem Štajerskem znana trdka za izdelovanje in popravo orgel Brandl v Mariboru je izvršila zadnji čas več poprav orgel po Bački. Za vzorno popravo je prejela trdka več zasluženih pohvalnih pismen in to tudi mi toplo priporočamo vsem cerkvenim predstojništvom, ki si nameravajo dati popraviti orgle.

Gospodarstvo.

Za prodajalce vina. Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru opozarja vse proizvajalce vina, da so zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprešali vino, prijaviti dobljeno količino vina pristojnemu oddelku fin. kontrole. Nadalje je vsak, kdor proda vino, dolžan, da prijavi pristojnemu oddelku fin. kontrole prodano količino vina, predno istega izroči kupcu. Na vsako tako prijavo dobi prodajalec vina od oddelka fin. kontrole za nezatrošarinjeno vino kontrolni list, za zatrošarinjeno vino pa svobodnico. Kontrolni list oziroma svobodnico mora prodajalec izročiti istočasno z vinom kupcu, ki pa mora kupljeno vino tekom 24 ur po prejemu prijaviti svojem pristojnemu oddelku fin. kontrole ter izročiti istemu tudi kontrolni list, oziroma svobodnico. Če pa je dobil kupec vino s kontrolnim listom, mora tudi v gori omenjenem roku 24 ur plačati odpadajočo trošarino in eventuelno obč. doklado k trošarini. Kdor ne prijavi tekom 10 dni svojega vinskega pridelka ali opusti prijavo prodaje vina, bo kaznovan po čl. 85 trošarinskega pravilnika na denaro kazen 100 D. — Kupec vina pa, ki ne prijavi tekom 24 ur prejetega vina in ga ne zatrošarini v istem roku v slučaju, da je sprejel nezatrošarinjeno vino, se bode smatrala v smislu člena 77 tl. troš. pravilnika kot tihotapec ter ga čaka kazen v dva do štirikratnem znesku prikrajšane trošarine. Tudi se mu zapleni vino, ki ostane tako dolgo zaplenjeno, dokler ne plača prikrajšane trošarine in kazni.

RAVNANJE Z MOSTOM DO NJEGOVEGA POKIPENJA.

Ko smo pobrali grozdje ob lepem vremenu in ga sprešali v sladke mošt, tedaj še bode naša skrb, da napravimo iz grozdnega soka čimprej dobro in stano-vitno vino. Ako mošta nismo kar od preše prodali, moramo stremiti za tem, da negujemo naš pridelek kar najbolje ter ga pripravljamo za poznejšo uporabo. Produkt naših vinogradov spraviti na višek svoje popolnosti bode naša največja naloga in dolžnost.

Zategadelj razumen in previden vinogradnik ne prodaja rad svojega vinskega mošta, temveč ga neguje do zrelosti in potem kot kvalitetno vino proda potom vinarske zadrage ali naravnost potrošačem v roke. Da dosežemo dobro kvaliteto, se moramo držati vseh praktičnih izkušenj in pametnih navodil o ravnanju z vinskim moštom.

Od preše naj teče mošt naravnost v sode, kjer bo pozneje kipel. Ob enem ga preizkusimo na gostosti, oz. na množini v njem se nahajajočega sladkorja. Za navadne potrebe so najboljše Klosterneuburske moštne tehtnice. V primerno posodico nalijmo mošt in v njega narahlo spustimo čisto obrisano tehtnico. Tehtnica ima zaznamovane zareze s številkami. Do katere številke se je tehtnica potopila, toliko odstotkov sladkorja se nahaja raztopljenega v moštu. Letos bo vagal mošt 16 do 20 odstot. V naših krajih vsebuje vinski mošt normalno 18—24 stopinj. Od množine sladkorja v moštu zavisi vrednost mošta ter se ga po njem tudi plačuje.

Osnažene sode zažveplamo pred vlivanjem z žveplom in sicer na polovnjak en pol do 1 in pol azbestne treščice. Druge vrste žveplo, katero kaplja pri gorenju, je za to svrhu neuporabno, ker bi prišlo žveplo na dnu sode v doliko s kipečim moštom in utegnulo pozneje vino pokvariti. Od tod izvira največkrat duh in okus vina po gnilih jajcih. Z žveplanjem uničimo vse škodljive glivice, ki se nahajajo v sodu in deloma tudi v moštu. Mošt od močno gnilega grozdja (podbirina) pretočimo po preteku 2 dni v drugi, močno zažveplani sod. Primerno žveplanje prepreči škodljivo delovanje glivič plesni in očetnih bakterij, obenem pa pospešuje razvoj koristnih, to je dobrih kvasnih glivic.

Sode napolnimo različno po velikosti sodov in letnika. Dober vinski mošt od dobrega vinskega letnika kipi počasi in dalje časa, nego manj vreden mošt od slabega vinskega letnika in kraja. Za kipeenje pustimo pri polovnjaku do 15 cm, pri večjih sodih pa sorazmerno več praznega prostora pod pilko. Vso posodo, ki se uporablja pri napolnjevanju sodov, je večkrat izplakniti s čisto vodo, da se ne zaredi očetne glivice na njej.

Pri razpošiljanju mošta je sod močno zažveplati, da zadržimo kipeenje za nekaj dni. Razen tega je pustiti pod pilko tudi nekaj praznega prostora ter postaviti v sod polcevinasto transportno vozilo. Za transporte v bližini lahko sod napolnimo in zabijemo, ako se vrenje še ni začelo.